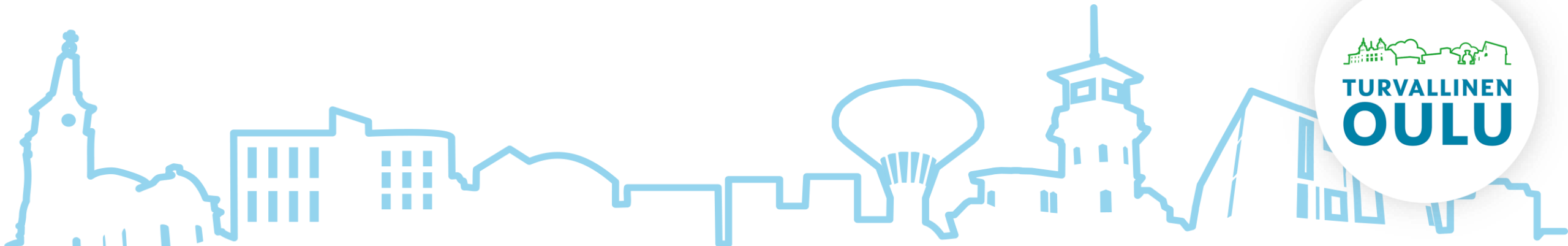
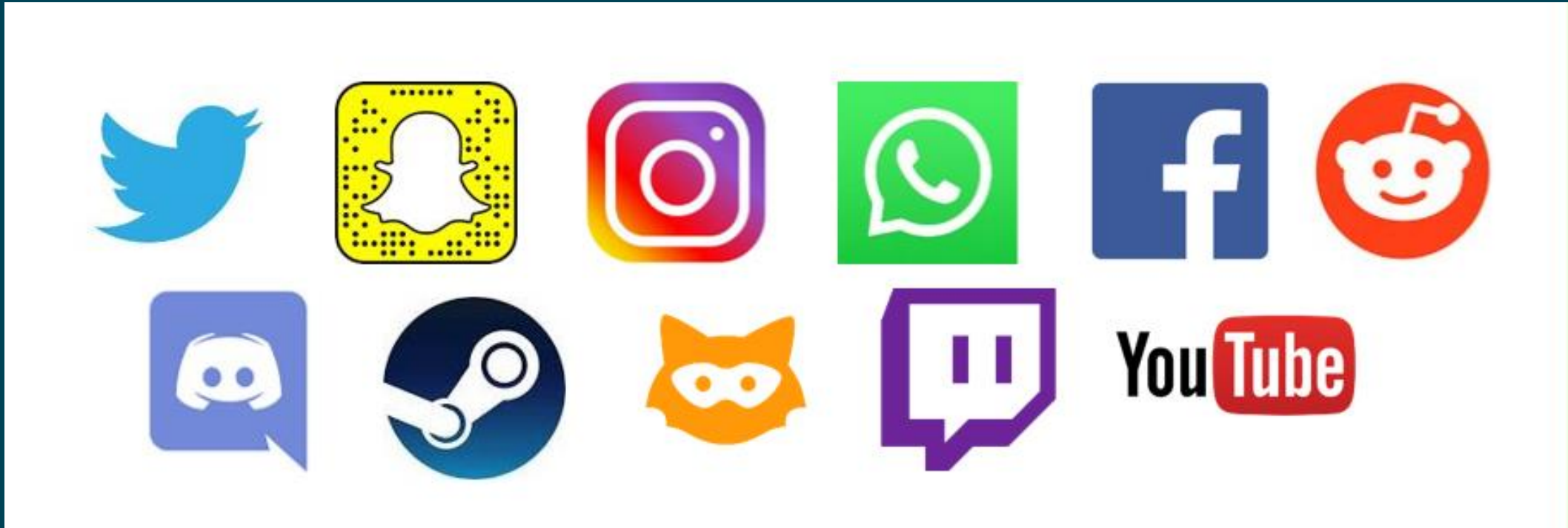

TURVALLISESTI NETISSÄ

SOSIAALINEN MEDIA

Mitä sovelluksia käytät?

IKÄRAJAT?

JUTTUKUPPILA

1. **HALUAT LAITTA A ITSESTÄSI KUVAN NETTIIN.
MILLAINEN ON MIELESTÄSI SOPIVA KUVA NETTIIN? SOPIVA / EI-SOPIVA
MILLAINEN ON MIELESTÄSI LIIAN PALJASTAVA KUVA?**
2. **MITÄ TEET, JOS NÄET NETISSÄ JOTAKIN PELOTTAVIA TAI HÄMMENTÄVIÄ KUVIA,
PELEJÄ TAI VIDEOITA?**
3. **MIKSI JOKU VOISI LÄHETTÄÄ ITSESTÄÄN PALJASTAVAN KUVAN?**
4. **MITÄ TEET, JOS SINULTA PYYDETÄÄN PALJASTAVIA KUVIA?
MITÄ VAAROJA VOI LIITTYÄ PALJASTAVIEN KUVIEN LÄHETTÄMISEEN JA NETTIIN
LAITTAMISEEN?**
5. **MILLOIN OMIEN "HÄLYTYSKELLOJEN" PITÄISI SOIDA NETISSÄ?**
6. **MITÄ TEET, JOS SINUA TAI JOTAKUTA MUUTA KIU SATAAN NETISSÄ?**

MITEN TÄLLÄ HETKELLÄ NUORET TOIMIVAT?

40% BLOKKA

40% KERTO O KAVERILLE

30% EI KERRO KENELLEKÄÄN

20% PUUTTUU ITSE HÄIRINTÄÄN

10% KERTO O AIKUISELLE

Kerro AINA aikuiselle!

TURVAOHJEITA UHKAAVIIN TILANTEISIIN

SANO: EI

- *kuuluva, jämäkkä ja vakuuttava Ei*

POISTU PAIKALTA TAI NETTISIVUSTOLTA

- Aina saat poistua sanomatta sanaakaan
- Et tarvitse kenenkään lupaa tai suostumusta epäilyttävästä tilanteesta poistumiseen

KERRO LUOTETTAVALLE AIKUISELLE

- SYY EI OLE IKINÄ SINUN!
- Älä jää tilanteen kanssa yksin, kerro, vaikka tilanne olisi jo ohi
- Aikuinen voi puuttua tilanteeseen ja tukea sinua
- Ei ole väliä, oletko ottanut somekaveriksi tuntemattoman, tärkeintä on, että olet turvassa ja saat apua

TURVAOHJEITA NETTIIN

HARKITSE TARKKAAN, KENELLE JAAT YHTEYSTIETOSI

MIETI TARKKAAN, MILLAISIA KUVIA ITSESTÄSI JAAT

KYSY AINA LUPA KUVIEN JAKAMISEEN

KERRO AINA AIKUISELLE, JOS JOKU, JOTA ET ENNEN OLE TAVANNUT, EHDOTTA A SINULLE TAPAAMISTA NETIN ULKOPUOLELLA. VOITTE ARVIOIDA TILANNETTA JA AIKUINEN VOI TULLA MUKAASI, JOS TAPAAMINEN VAIKUTTAA MUKAVALTA.

SAADESSASI TOISESTA HENKILÖSTÄ HÄNTÄ LOUKKAAVAA MATERIAALIA

- KERRO KOHTEENA OLEVALLE HENKILÖLLE
- POISTA MATERIAALI

JOS KOET TAI NÄET NETISSÄ JOTAIN EPÄMIELLYTTÄVÄÄ, KERRO SIITÄ AIKUISELLE.

KATSO TÄSTÄ LINKISTÄ POLIISIN VIDEOTERVEISET

RIKOSNIMIKKEITÄ

- **TOISEN HAUKKUMINEN TAI HALVENTAMINEN SOMESSA**
→ Kunnianloukkaus (Rikoslaki 39/1889, 24 luku, 9 §)
- **ALASTONKUVAN LEVITTÄMINEN LUVATTA**
→ Yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen (Rikoslaki 39/1889, 24 luku, 8 §)
- **SEKSUAALISÄVYTTTEINEN KESKUSTELU JA EHDOTTELU SEKSUAALISEEN TOIMINTAAN**
→ Lapsen houkutteleminen seksuaalisiin tarkoituksiin (Rikoslaki 39/1889, 20 luku, 8 b §)
- **AIKUINEN LÄHETTÄÄ DICKPICIN ALLE 16-VUOTIAALLE**
→ Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (Rikoslaki 39/1889 20 luku, 6 §)
- **SEKSUAALISÄVYTTTEISEN MATERIAALIN TOISTUVA LÄHETTÄMINEN**
→ Vainoaminen (Rikoslaki 39/1889, 25 luku, 7 a §)

HUONOSTI TUNNISTETTAVIA SEKSUAALIRIKOKSIA

(Poliisihallitus 2019)

- Alle 16-vuotiaan houkuttelu katsomaan pornoa, masturbointia tai yhdyntää
- Alle 16-vuotiaalle seksuaalisesti latautuneista tapahtumista kertominen
- Alle 16-vuotiaalle sukupuoliyhteyden tai muun sukupuolisen kanssakäymisen ehdottelu
- Alle 16-vuotiaalle seksuaalisväritteisten viestien lähettäminen sosiaalisessa mediassa, sähköpostitse, tekstiviestitse tai kirjeitse
- Alle 16-vuotias saadaan toimimaan seksuaalissävytteisellä tavalla tekijän seuratessa hänen toimintaansa (koskee myös esim. videoyhteyttä)
- Alle 16-vuotiaalle sukuelimen näyttäminen (koskee myös esim. videoyhteyttä)
- Alle 16-vuotiaalle itsetyydytystä kuvaavien eleiden näyttäminen
- Alle 18-vuotiaalle vastikkeeseen (esim. raha, alkoholi, tupakka) tarjoaminen seksuaalista tekoa vastaan

GROOMING

Lapsen houkuttelu seksuaaliseen toimintaan

Ilmiö, jossa lasta pyritään houkuttelemaan "vapaaehtoiseen" kanssakäymiseen, jonka päämääränä on kohdistaa lapseen seksuaaliväkivaltaa.

Tekijä saattaa pyrkiä luomaan lapseen luottamuksellisen suhteen ja esimerkiksi ujuttaa seksuaalissävytteistä sisältöä osaksi arkipäiväistä keskustelua tai vaatia lapselta alastonkuvia itselleen.

Yhteydenpito voi olla luonteeltaan myös suoraa ja nopeaa seksuaalista kommentointia ja alastonkuvilla kiristämistä.

Tekijä taitava, lapsi ei usein tunnista tilannetta

Tekijä yrittää saada lapsen tai nuoren säilyttämään salaisuuden kiristämällä ja uhkailemalla

Usein vahva häpeän tunne estää kertomasta asiasta aikuiselle

SEXTORTION

Seksuaalisilla kuvilla kiristäminen

Uusi rikollisuuden muoto

Kiristämisen takana voi olla yksi henkilö tai laajasti järjestäytynyt rikollisuus

Yleensä lasta tai nuorta huijataan lähettämään itsestään paljastava kuva tai video

Tämän jälkeen lasta tai nuorta kiristetään lähettämään lisää kuvia tai videoita (myös pienemmistä sisaruksista).

Lapselta ja nuorelta voidaan myös kiristää rahaa, jotta kuvia ja videoita ei julkaistaisi netissä tai näytettäisi kotiväelle tai koululle.

KATSO KRP:n video

TOIMINTAOHJEET NETTIIN

Jos sinua tai jotain toista häiritään, kiusataan, houkutellaan tai ahdistellaan esim. viesteillä ja / tai kuvilla:

KERRO turvalliselle aikuiselle

SÄILYTÄ keskustelut ja kuvat/videot kuvakaappauksella

ESTÄ tekijän yhteydenotot puhelimen asetuksissa/somessa

ILMOITA sivuston tai sovelluksen ylläpidolle

OTA YHTEYS poliisiin, mikäli epäilet rikosta

PYYDÄ TUKEA esim. oppilashuolto, Rikosuhripäivystys p. 116 006, riku.fi/nuoret (chat), Lasten ja nuorten puhelin 116 111

MITEN TOIMIT?

Jos olet jakanut seksuaalissävyytteisiä kuvia tai videoita?

Jos joku jakaa tai on aikeissa jakaa sinusta seksuaalissävyytteisiä kuvia tai videoita?

JOS JOKU JAKAA TAI UHKAA JAKAA SINUSTA PALJASTAVIA KUVIA TAI VIDEOITA

ÄLÄ JAA enempää materiaalia, älä maksa mitään

ETSI apua, et ole yksin

TALLENNA todisteet, älä poista mitään

LOPETA keskustelu, **ESTÄ** kiristäjä

TEE rikosilmoitus poliisille

MISTÄ APUA JA TUKEA?

OPPILAS JA HUOLTAJAT

Oppilashuolto

Nopsa –tiimi p. 040 637 8287,

Walk In (Lossikuja 3), 13-18 v. ma-ti, to-pe, klo 12-16

Sosiaali- ja terveystyö esim. kasvatus- ja perheneuvonta

Lasten- ja nuorisopsykiatrisen työryhmä p. 044 703 5919

Oulun Tyttöjen Talo, Poikien Talo

Oulun Kriisikeskus (Mielenterveysseura)

Rikosuhripäivystys p. 116006, riku.fi/nuoret (chat)

Nettipoliisi

Lasten ja nuorten puhelin 116 111

MIHIN VOI ILMOITTA A?

Kiireettömän tiedon ilmoittaminen epäilyttävistä aineistoista tai ilmiöistä:

Poliisi.fi/nettivinkki

Voit myös lähestyä sosiaalisessa mediassa toimivia poliiseja: poliisi.fi/some

Kiireellistä apua:

Hätänumero 112

Mikäli epäilet itseesi tai lähimaiseesi kohdistuvaa rikosta:

Sähköinen

rikosilmoitus https://www.poliisi.fi/rikokset/sahkoinen_rikosilmoitus

tai lähin poliisiasema (kiireellisissä tapauksissa)

Ilmoita internetissä olevasta, lapseen kohdistuvaan seksuaaliseen houkutteluun ja seksuaaliväkivaltaan liittyvästä laittomasta toiminnasta (esimerkiksi seksuaaliset kuvat ja videot, joissa esiintyy alaikäisiä lapsia ja nuoria):

pelastakaalapset.fi/nettivihje

TURVAPAIKKAHARJOITUS

LÄHTEET

Bildjuschkin, K. (2019). Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta ja digitaalinen media 26.9.2019. Oulu: AVI Pohjois-Suomi.

Granskog, P., Haanpää, S. ym. (2018). Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa. Opetushallitus. Oppaat ja käsikirjat 2018:4a https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/190023_opas_seksuaalisen_hairinnan_ennaltaehkai semisekuuttumiseksi_ko.pdf

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti. (2020). Yhdessä turvallisesti netissä. <https://www.mediataitokoulu.fi/netissa.pdf>. Viitattu 25.9.2020.

Laitinen, H-L. (2019). Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta ja digitaalinen media 26.9.2019. Oulu: AVI Pohjois-Suomi.

Lajunen, K., Andell, M. & Ylenius-Lehtonen, M. (2019). *Tunne- ja turvataitoja lapsille*. Tunne- ja turvataitokasvatuksen oppimateriaali. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki: Punamusta Oy.

Lastensuojelulaki 417/2007. www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/

Opetushallitus. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen turvallisuus.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opetustoimen-ja-varhaiskasvatuksen-turvallisuus>

Pelastakaa Lapset ry. (2019)

<https://www.pelastakaalapset.fi/tyomme-kotimaassa/lasten-suojelu-ja-nettivihje/>

Poijula, S. (2019). Miten autat lasta/nuorta kriisissä? 30.01.2019. Oulu.

Rikoslaki 39/1889. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>

Tenhunen, T. (2019). Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta ja digitaalinen media 26.9.2019. Oulu: AVI Pohjois-Suomi.

THL. Lastensuojelun käsikirja. Seksuaali- ja pahoinpitelyrikosepäilyjen ilmoitusvelvollisuus

<https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/pahoinpitely-ja-seksuaalinen-hyvaksikaytto/lapsiin-kohdistuneden-seksuaalirikosepailyjen-ilmoitusvelvollisuus>

Ulkuniemi K. Poliisihallitus. (2020). Somehäirinnän ohjeet. Yksityinen sähköpostiviesti 7.2.2020.

